

Debatt

LENNART RYDBERG:

Om borgerligt samarbete

I Svensk Tidskrift nr 9/1984 skriver moderaternas gruppleddare i Stockholm, Sture Palmgren, om det borgerliga samarbetets villkor. Några kommentarer från en berörd utanför moderata samlingspartiet kan vara på sin plats.

”Samarbete mellan de borgerliga partierna måste självfallet bygga på ömsesidig respekt och förståelse för andras åsikter”, skriver Sture Palmgren. Det låter lovande. Mer bekymmersamt blir det när han fortsätter: ”Däremot är det självklart att resultatet av en förhandling i olika sakfrågor mellan olika partier måste stå i relation till partiernas styrka.” I klartext betyder det att bli folkpartiet skulle bringas att rösta för moderaternas nedskärningslinje när det gäller barnomsorg och andra sociala frågor trots att 65–70% av kommunfullmäktige vill satsa mer på sådana områden än moderaterna. Metoden verkar inte särskilt framkomlig. Själva attityden är nog rätt olycklig för den som vill främja borgerligt samarbete.

Den bakomliggande – bland moderater icke ovanliga filosofin – skulle kunna kallas dubbla majoritetsval. Om man i valet får borgerlig majoritet, kan man i nästa omgång räkna enbart rösterna inom den dryga hälften som kan kallas borgerlig. Och då får – med nuvarande relationer – moderaterna majoritet. Trots att de stöds endast av exempelvis 1/3 av rösterna.

Men en regering som ska ha framgång måste föra en politik som har så bred förankring som möjligt bland folket. Det gäller koalitionsregeringar i minst lika hög grad som enpartiregeringar. Att föra en politik stick i stäv med vad en klar folkmajoritet önskar är både dumt och odemokratiskt. Det moderata räknesättet visar därför på dålig förståelse för koalitionsregerandets villkor.

Varje parti strävar självfallet efter att genomföra sin egen politik, men resultatet av en kompromiss måste te sig rimligt för alla deltagande. Moderaterna kan tillsammans med folkpartiet och centern få gehör för en hel del av sina synpunkter men i de frågor där moderaterna står ensamma får de finna sig i att väljarna inte givit dem mandat att genomdriva sina förslag. Konkret: Moderaterna kräver avgifter på bibliotekens boklån. Alla andra är emot av starka principiella skäl. Då är det inte rimligt att ens försöka genomdriva ett förslag som 2/3 av de folkvalda motsätter sig.

... är det självklart att vi som moderater inte kan ingå i ett gemensamt borgerligt styre, som inte i huvudsak präglas av moderat politik”, slutar Sture Palmgren. Men varken Vår Herre eller väljarna låter någonsin ett träd växa upp i himlen. Ibland verkar det som om moderaterna tror sig vara bra nära.